

Årsmelding 2020

Utviklingsfondet

Bekjemper sult og fattigdom

Et krevende og kritisk koronaår

2020 ble et krevende år også for Utviklingsfondet, men aller mest for verdens småbønder.

Da 2020 startet, hadde vi store planer for året. Utover vanlig drift skulle vi lande vår nye organisasjonsstrategi fram mot 2030, sikre grunnfinansieringen for de neste fem årene, og holde regjeringens ansvarlig for sitt løfte om økt norsk innsats for landbruk og klimatilpasning i utviklingsarbeidet.

I stedet ble alt satt på vent fra mars, som i resten av verden. Vi måtte navigere helt ukjente farvann og finne ut hvordan vi kunne fortsette å levere som organisasjon. Hvordan ville krisen ramme småbøndene og lokalsamfunnene vi støtter? Hva ville skje med våre lokale samarbeidspartnere og våre 50 ansatte ved våre landkontor og i Oslo? Og ville bidragene fra våre støttespillere stoppe opp? Usikkerheten var stor og vi gikk i krisemodus.

Det ble raskt klart at nedstengningen, og ikke viruset i seg selv, rammet hardest, særlig de fattige småbøndene i utviklingsland. Mange kom seg ikke til åkeren for å høste grøden eller til markedene med varene sine. Mange mistet gode råd fra landbruksrådgivere som ikke lenger kunne reise ut. Mange mistet tilgang til såfrø og andre innsatsfaktorer. Det ble tidlig klart for oss at pandemien også ville bli en sult-pandemi. Da lanserte vi Korona-monitor for å formidle utviklingen på bakken i våre prosjektland til media, norske myndigheter og folk flest.

Da alle våre ansatte var trygge på hjemmekontor, ble vi enige med norske myndigheter om å tilpasse innsatsen. Småbøndene fikk økt støtte til å etablere kjøkkenhager nær husene sine og avle små husdyr som høner og kaniner. Rådgivning og opplæringen av bøndene ble gjort i mindre grupper eller over mobiltelefon der det var mulig. Lokale frøbanker åpnet sine lagre for bøndene som måtte så. Der situasjonen var mest kritisk bidro vi med nødhjelp. En enorm innsats ble lagt ned av våre lokale samarbeidspartnere og ansatte for å sikre støtte til de mest sårbare.

Allerede tidlig på høsten så det lysere ut. Størparten av prosjektaktivitetene var tilbake på sporet og ingen ansatte ble syke. Støtten fra de aller fleste støttespillere hadde blitt opprettholdt. Vi fikk vedtatt vår nye strategi og ferdigstilte en håndfull søknader om flerårig finansiering. Sammen med andre organisasjoner sikret vi at bistandsbudsjettet og den norske støtten til matsikkerhet ble opprettholdt, selv om regjeringens nysatsing på landbruk i utvikling ble satt på vent. Et unntak var en ny satsing i Malawi der Utviklingsfondet og flere andre skal støtte klimatilpasset landbruk blant 180.000 bønder.

I oktober kom flere oppturer. Småbønder vi støtter kunne fortelle at deres tilpasning til klimaendringene også gjorde dem mer motstandsdyktige mot effek-

tene av pandemien. Selv om hverdagen var blitt vanskeligere, opplevde få sult, i motsetning til mange andre.

Så kom den store internasjonale Ceres2030-studien. Den viste med stor tyngde at det mest effektive og rimeligste vi kan gjøre for å stoppe sult og underernæring (bærekraftsmål 2) og håndtere klimakrisa, er å satse helhetlig på verdens 500 millioner småbønder. Det var en sterk bekreftelse på at Utviklingsfondets tilnærming er riktig. Det vil også være løsningen på den økte sulten under korona.

På nyåret ble den ekstraordinære innsatsen i 2020 kronet med solid langsiktig finansiering fra norske myndigheter. I et kritisk og svært krevende koronaår landet vi godt på beina takket være alle gode støttepillere, og fantastisk innsats fra våre ansatte og samarbeidspartnere. Dermed kan vi stå på videre for å få en mer klimatilpasset, matsikker, bærekraftig, rettferdig og inkluderende verden – det trengs!

*Jan Thomas Odegard,
daglig leder*

En ung jente bruker munnbind for å beskytte seg mot korona sammen med sin mor i en av butikkene i Lilongwe, Malawi.

Utviklingsfondet
Mariboes gate 8
0183 Oslo

Tlf.: 23 10 96 00

E-post: post@utviklingsfondet.no

Org.nr.: 971 454 369

Redaktør: Siri O. Kvalø
siri@utviklingsfondet.no

Ansvarlig redaktør:
Jan Thomas Odegard
jan.thomas@utviklingsfondet.no

Utgiver: Utviklingsfondet juni 2021

Utforming: Elin Iversen

Forside: Francisca Gaspar Escobar
i kaffeåkeren sin i høylandet i
Guatemala. Foto: Waldo Lopez

Foto: Side 3: AFP/NTB;
Side 4 (storsatsing i Malawi), 14 og 16:
Tine Poppe; Side 5: Waldo Lopez
(nedstengning) og 8; Side 7: NTB/
REUTERS/Navesh Chitrakar;
Side 14 og 15: Julie Lunde Lillesæter,
Differ Media

Alle øvrige foto: Utviklingsfondet

Årets høydepunkter – og nedturer

Vanligvis pleier vi å dra fram de viktigste høydepunktene for året i denne delen av årsmeldingen. Men 2020 var et annerledes år. Det skjedde mye. I år velger vi derfor å presentere både de viktigste opp- og nedturene i året som har gått for dere.

Storsatsing i Malawi

Transform-programmet i Malawi ble offisielt startet i september. Dette er et samarbeidsprogram mellom Utviklingsfondet, Kirkens Nødhjelp og NMBU som skal bidra til økt matsikkerhet og inntekter for 180 000 bønder og deres familier. Arbeidet vil få stor betydning for småbønder som Janet Mwale og hennes to år gamle datter!

Krig i Etiopia

I november 2020 bryter det ut krig i Tigray-regionen i Etiopia. Det betyr at alle våre prosjektaktiviteter i området innstilles.

Din Klimaframtid

I september ble DinKlimaframtid.no lansert. Det er en nettside som viser deg hvordan matproduksjonen i ditt lokalområde påvirkes av global oppvarming. Konsekvensene i Norge sammenlignes her med konsekvensene for Malawi. På nettsiden deler også norske og malawiske bønder sine erfaringer om hva de gjør på sin gård for å tilpasse seg endringene.

Nedstenging

Både Norge og flere av våre programland stengte ned. Planlagte reiser og partnermøter ble avlyst og erstattet med telefonsamtaler og videomøter. En ny arbeidshverdag var et faktum. Bildet viser de tomme gatene i Huehuetenango i Guatemala under lockdown våren 2020.

Kaffekampanje

Litt over et år etter at en liten gruppe småskala kaffebønder fra Guatemala besøkte Norge for aller første gang, var suksessen et faktum. Josefa var en av bøndene som var på besøk. Det norske kaffeselskapet Kjeldsberg Kaffe AS importerte en konteiner kaffe fra bøndene våre, og betalte over 50 dollar mer per sekk enn det bøndene ville fått på hjemmemarkedet. Kaffen var til salgs i alle REMA1000-butikkene høsten 2020.

Resultatmåling på dagsorden

I begynnelsen av mars kom ansatte fra våre landkontor til Oslo for å delta på et ukelangt seminar for å styrke vårt arbeid med resultatstyring og resultatmåling.

Nye langsiktige samarbeidsavtaler

Mye av året gikk med til å utvikle søknader til nye samarbeidsavtaler med Norad. Det ble levert inn tre femårige søknader.

Den største søknaden var til vårt arbeid i felt. Gjennom de neste fem årene skal vi jobbe med noen av de mest marginaliserte lokalsamfunnene i Etiopia, Guatemala, Malawi, Mosambik, Nepal og Somalia, slik at de står bedre rustet til å møte klimaendringene. Økt matsikkerhet og bedre levekår er viktige mål for dette programmet som vi har utviklet sammen med våre lokale samarbeidspartnere i alle landene.

Den ene søknaden handlet om et femårig informasjonsarbeid som skal spre informasjon om hvordan klimaendringer påvirker matproduksjonen, både i Norge og i landene vi jobber i. Det er en fortsettelse på arbeidet vi har gjort de siste tre årene, som blant annet har resultert i dokumentarfilmen Uår og den nye nettsiden www.dinklimaframtid.no. Vi skal samarbeide med Norges Bondelag, Norges Bygdekvinnelag, Norges Bygdeungdomslag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

Vi søkte også om en ny fase av skogforvaltningsprosjektet i Etiopia. Vi vil fortsette arbeidet med å styrke skogavhengige lokalsamfunns rettigheter til skogressursene, og støtte deres arbeid med å redusere avskogingen i Etiopias største sammenhengene skogbelte.

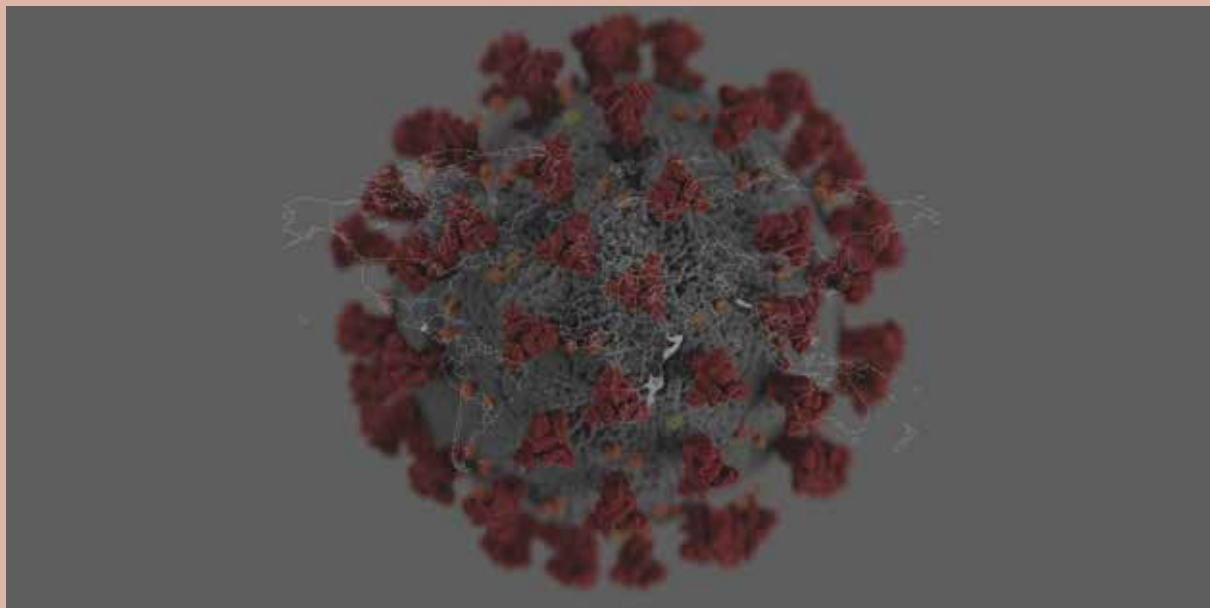
PS: Alle søknadene ble innvilget i starten av 2021!

Digital suksess

I 2020 satset vi ekstra på digitalt innhold for å spre informasjon om vårt arbeid til våre målgrupper. Denne satsningen har vi merket godt på trafikken på våre plattformer. Sammenlignet med 2019, hadde vi en økning i lesertall på nesten 100 % på nettsidene i 2020!

Korona-monitor

2020 ble et krevende år også for Utviklingsfondet, men aller mest for verdens småbønder.

Allerede 19. mars 2020 lanserte vi korona-monitor på www.utviklingsfondet.no/korona

I mars 2020 stengte Norge ned. Strengte smitteverns-tiltak ble innført og det skapte store utfordringer for det norske folk. Samtidig ble det klart for oss i Utviklingsfondet at utfordringene de fattigste landene sto overfor, potensielt ville bli enda mer dramatisk.

Allerede 19. mars lanserte vi derfor korona-monitor, med oppdatert oversikt over utviklingen globalt og med daglige oppdateringer fra landene vi jobber i. Denne satsningen ble den første korona-monitor-nettsiden i Norge. Vi fulgte situasjonen tett og fikk daglige oppdateringer fra bakken, som ble videreformidlet til det norske folk via en rekke mediaoppsalg.

Den globale koronakrisen satte nå 50 års fremgang med redusert fattigdom og sult på spill. FN meldte om at verden kan komme til å stå overfor den verste matkrisen på over 50 år.

Dette rapporterte vårt landkontor i Somalia i begynnelsen av april 2020:

Regjeringen i den selverklærte republikken Somaliland har bestemt seg for å stenge ned de fleste funksjoner i samfunnet for å prøve å hindre spredning av viruset. Issmael Shebal ved Utviklingsfondets landkontor i Somalia rapporterer om et dårlig forberedt samfunn.

Helseministeren uttaler til BBC at regjeringen gjør så godt de kan for å takle pandemien. Det jobbes med å informere befolkningen, men foreløpig er det lite som har endret seg på lokale markeder eller i folk flest sin oppførsel, forteller Issmael videre.

De fattigste blir tvunget til å velge mellom to onder. Skal de bli hjemme og sulte, eller ta sjansen på å bli smittet for å opprettholde noe av sitt levebrød?

– Vi har ikke noe annet levebrød enn dette og regjeringen støtter oss ikke hvis vi blir hjemme, forteller en av kvinnene på markedet.

Ett år senere er det fortsatt dramatiske tilstander i de fleste landene hvor Utviklingsfondet jobber. Den andre bølgen kom med stor styrke denne våren. Særlig hardt rammet er Nepal. I skrivende stund er situasjonen fortsatt dramatisk.

En familie sørger over et familiemedlem, som ble et av koronaens mange ofre i Nepal.

Korona-fondet

Mat er et grunnleggende behov og tilgang til nok mat er en menneskerett. I kriser er robuste og tilpasningsdyktige matsystemer som sikrer matvareberedskap, helt avgjørende.

Samtidig som korona-monitor ble lansert, startet vi også opp et korona-fond for å samle inn penger til tiltak som kunne sikre matforsyningen i landene vi jobber i. Fondet skulle sørge for at bønder kunne opprettholde den lokale matproduksjonen midt i stormen. Slik at ikke én krise ble til to.

Pengene fra korona-fondet har blitt brukt til en rekke ulike tiltak i landene vi jobber i. Distribusjon av mat og hygieneprodukter – gjerne i samarbeid med lokale myndigheter, informasjonskampanjer for å spre oppdaterte smittevernråd til befolkningen, utdeling av frø og stiklinger for å sikre matproduksjonen, tiltak mot skadedyr for å sikre avlinger: Dette er bare noe av det som har blitt gjort.

Dan Bahadur Gharti er en av de som mottok frø da det gjaldt som mest. Han lever av å dyrke grønnsaker og fortalte om en desperat situasjon.

– Da viruset begynte å spre seg og landet stengte ned sto jeg plutselig ovenfor et umulig dilemma. På den ene siden var jeg redd for at familien min skulle bli syk, men på den andre siden var jeg oppriktig bekymret for at vi ville sulte i hjel om vi ikke fikk tak i frø. Uten frø kunne jeg ikke komme i gang med plan-

tingen i tide. Alle grønnsakene våre fra forrige sesong var for lenge solgt eller spist, og åkeren var tom. Jeg tenkte at jeg kom til å dø, forteller Bahadur.

Utdeling av sekker med såfrø i Nepal.

Stedene Bahadur pleiede å få tak i frø hadde som mange andre private bedrifter måttet stenge ned. Frø fra lokale frøbanker ble uvurderlige for å holde matproduksjonen i gang. Det ble også redningen for Bahadur.

– Jeg fikk heldigvis kontakt med Utviklingsfondets partner. Det gav meg frø til å komme i gang med planting og jeg er evig takknemlig, sier Bahadur.

Cecilie Rikter-Ydse,
markedsrådgiver

Uåret 2020

Krisene står ofte i kø for vår målgruppe. Da pandemien rammet verden var den bare en av mange kriser de måtte håndtere i 2020.

Lokalbefolkningen beskytter seg så godt de kan på de åpne markedsplassene i Guatemala.

Utviklingsfondets arbeid dreier seg først og fremst om å støtte mennesker på landsbygda slik at de står bedre rustet til møte krisene når de rammer. I over førti år har vi tilegnet oss verdifull erfaring og utviklet metoder som virker. Ettersom krisene og effekten av dem endrer seg, er dette arbeidet i konstant utvikling. For å styrke vår innsats, trenger vi stadig mer kunnskap og forståelse om hvordan krisene berører våre målgrupper og lokalsamfunn.

Da Norge og resten av verden stengte ned, mistet vi de fleste av verktøyene vi bruker for å forstå utfordringene målgruppa møter og hva som virker. Gjennom reiser, feltbesøk og lange samtaler med

målgruppa og partnere, har vi fått kunnskap om effekten av arbeidet vårt. Dette er aktiviteter som gir innsikt i hva som virker, hva som kunne vært gjort bedre, hvilke behov målgruppa og partnerne har, og ikke minst, hvilke ressurser og innsats som legges ned i arbeidet. Det er slik vi ser utfordringene de møter og hvilke kamper de må kjempe, dag etter dag. Å drive bistand og vise solidaritet uten disse møtene hadde så langt vært utenkelig.

Som så mange andre måtte vi også snu opp ned på planene da Norge og resten av verden stengte ned. Flere av våre programrådgivere var i ferd med å pakke kofferten da flyene ble innstilt – klare til å

gjennomføre flere dagers seminar med partnerne for å planlegge ny søknad til Norad og analysere resultater og effektene av arbeidet vårt de siste årene.

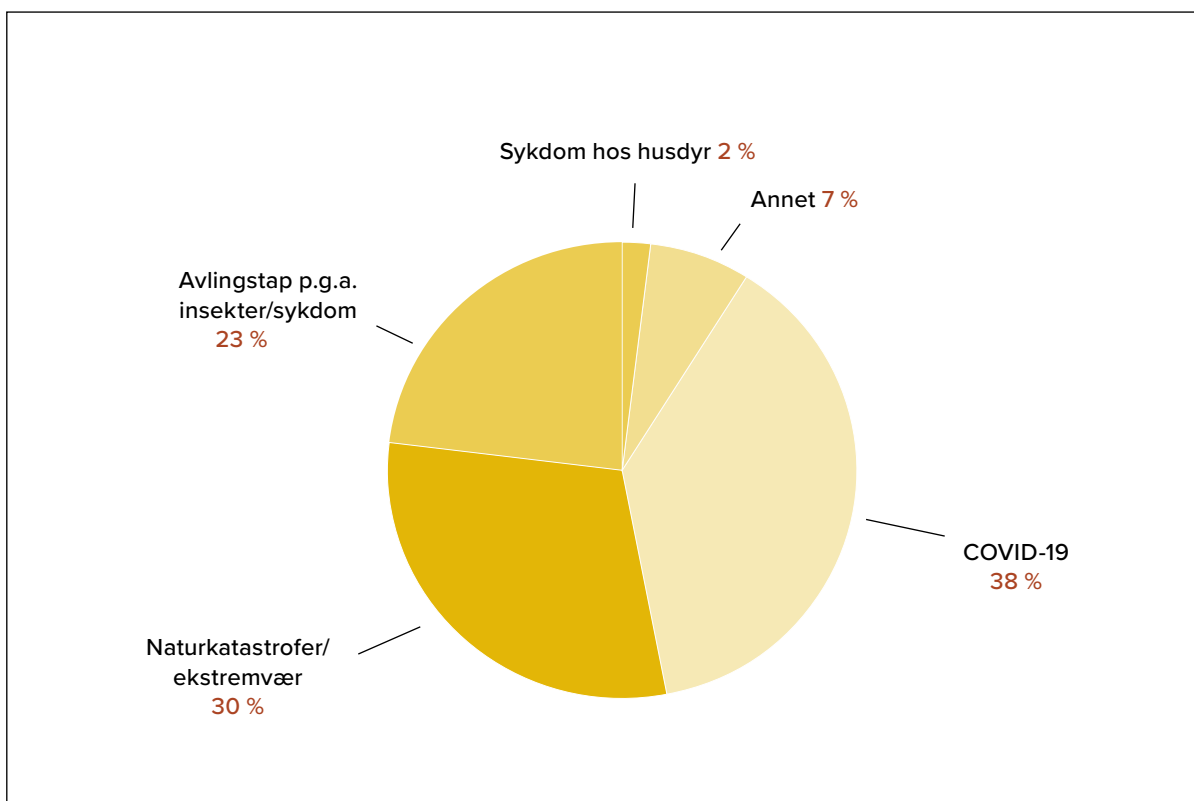
Det vi gikk glipp av var gode diskusjoner med bønder i felt, midt i en åkerlapp, om hvordan de ulike maissortene taklet tørke og vind. Vi gikk også glipp av samtaler med energiske kvinner som kunne fortelle hvordan spare- og lånegrupper øker deres selvtillit. Den stolte pastoralisten (mennesker som driver nomadisk landbruksdrift med dyr) som kunne melde om hvordan sykdomstilfellene hos kamelene hadde blitt redusert, etter at lokale dyrehelsearbeidere var opplært i vaksinasjon, fikk vi heller ikke truffet. Alt dette ble erstattet av en god kombinasjon av teamsmøter, telefonsamtaler på skurrete linjer og e-postkommunikasjon.

For flere av våre partnere og våre egne ansatte på landkontorene, var hjemmekontorsituasjonen langt mer utfordrende enn for oss her i Norge. Noen måtte sette seg i bilen for å få god nok dekning til å delta på et Teamsmøte, mens andre knapt hadde tilgang til internett på flere uker grunnet portforbud.

For vår del var koronapandemien også en påminnelse om hva vår målgruppe står i – nemlig en kontinuerlig rekke av uforutsette hendelser som krever rask omstilling. For å møte utfordringene innså vi raskt at vi måtte endre planlagte prosjektaktiviteter.

Vi måtte prioritere tiltak som bidro til å redusere de negative konsekvensene av nedstenging samt redusere risikoen for at viruset spredte seg. Takket være et godt utbygd nettverk av lokale frøbanker fikk også bønder i andre områder tilgang til såfrø, slik at de kunne opprettholde matproduksjonen. Flere av våre partnere er lokalt basert og bruker lokale ressurspersoner som ofte er fra, eller bor i, lokalsamfunnene der vi jobber. Disse kunne fortsette å følge opp bøndene, selv om store deler av samfunnet var lammet av portforbud. I Guatemala organiserte partnerne opplæringene i små grupper samtidig som de engasjerte ungdom med smarttelefoner, slik at de kunne vise videoer og dele annen type informasjon med den eldre delen av målgruppa.

Kriser som rammet lokalsamfunn som Utviklingsfondet jobber i

Landsbyen Carro-Malko i Somalia lager oversikt over hvordan de opplevde krisene som rammet i løpet av 2020.

En gruppe småbønder i Nepal samles for å fortelle hvordan 2020 har vært.

Vår partnerskapsmodell med langsiktige partnerskap bygget på gjensidig tillit, felles mål og lokal forankring viste seg å være en nøkkelfaktor for at de fleste programmene våre kunne fortsette til tross for nedstengningen. Dette har vært avgjørende for at partnerne har kunnet komme til oss med forslag til endringer og innovative tiltak, og for at vi har kunnet være fleksible og godkjenne endringer på løpende bånd. Gjennom hele året har vi holdt tett kontakt med partnerne og fått jevnlig oppdatering om situasjonen. Teamsmøtene har vært hyppige og på denne måten har vi ikke bare opprettholdt, men også styrket båndene med partnerne våre.

Teamsmøter kan imidlertid ikke erstatte de viktige møteplassene med målgruppa. For å få et bedre innblikk i hvordan pandemien hadde rammet menneskene og lokalsamfunnene vi jobber med, satte vi i gang et innovativt arbeid med å kartlegge effekten av pandemien og hvordan den ble taklet. Vi ønsket også å forstå om, og hvordan, våre program hadde

hatt en positiv innvirkning på lokalbefolkningens mulighet til å stå sterkere rustet i møtet med krisen.

På de neste sidene ønsker vi å vise hvordan bønder og mennesker på landsbygda opplevde uåret 2020. 2020 var også det siste året i en fireårig samarbeidsavtale med Norad. Vi ønsker å vise hvordan arbeidet vårt har bidratt til at målgruppa har kommet seg bedre gjennom krisen. Dette er resultater vi bygger videre på når vi går inn i en ny avtale hvor målet er å støtte enda flere mennesker, slik at de kan takle de nye krisene som kommer. For selv om pandemien berørte alle, var 2020 også et nytt år med naturkatastrofer og ekstremvær. Mange opplevde å miste avlingen på grunn av gresshoppesvermer eller flom. En av småbønderne vi jobber med i Somalia, kunne fortelle at hun har bodd i Beer Village i femti år, men at hun aldri har opplevd noe så ille som gresshoppesvermene som kom i 2020.

– Alt ble ødelagt. Gården vår ser ut som en ørken, og det skjedde bare i løpet av noen få dager, forteller hun.

Det kom flere millioner gresshopper i store svermer. Det ble for mye både for henne og de lokale myndighetene å skulle hankses med.

I en slik kontekst var ikke pandemien overskyggende, men nok en faktor som forverret konsekvensene av en av de største utfordringene mennesker på landsbygda står overfor – klimaendringene.

Huset til en kvinne i Mosambik ble ødelagt av storm.

*Elin Cecilie Ranum,
leder for programavdelingen*

Covid-19: Den annerledes krisen

Vi har gjennomført grundige undersøkelser i lokalsamfunnene i alle landene vi jobber i. Her får du et innblikk i hvordan 2020 har vært i noen av de mest marginaliserte samfunnene i verden.

Kriser som naturkatastrofer, ekstremvær, gresshoppe-invasjon og sykdom på avlinger har først og fremst påvirket lokalsamfunnene der Utviklingsfondet jobber økonomisk. Det er dramatisk for mennesker som allerede lever i fattigdom.

Den største effekten av covid-19 på menneskers liv har også vært økonomisk. I lokalsamfunnene vi jobber i, har mulighetene til å skaffe seg inntekt blitt sterkt begrenset av stengte markeder, portforbud, færre tilgjengelige strøjobber, varemangel, økte transportpriser og frykt for smitte. Småbøndene har ikke kunnet selge landbruksproduktene sine på lokale markeder, ikke kunnet kjøpe nødvendige innsatsvarer til ny produksjon, og heller ikke kunnet bevege seg som normalt til nærliggende tettsteder for kjøp og salg. Det har vært store begrensninger på mobiliteten i samfunnet, og for å sikre smittevern har noen samfunn begrenset antall passasjerer per minibus, noe som har økt prisene betydelig.

Koronapandemien har også skapt store bekymringer rundt barns utdanning, velferd og framtid. Det har vært lange perioder med stengte skoler. Hjemmeskole er ikke et alternativ for mange av barna i våre målgrupper. Foreldrene har ofte ikke skolegang selv, og kan derfor ikke hjelpe til med lekser og skolearbeid. Internett er det svært få som har tilgang til hjemme. Mange husholdninger har heller ikke strøm hjemme. Fra ulike lokalsamfunn har vi fått høre historier om økning i tenåringsgraviditeter og i tidlige ekteskap. Ungdom har i større grad begynt med dårlige vaner som alkohol, røyking og rus. De negative effektene av barn og unges manglende tilgang til utdanning er synlige i alle landene hvor Utviklingsfondet jobber i.

Vi har også sett at restriksjoner på sosiale samlinger, frykt, usikkerhet og det å være isolert i hjemmet over lengre perioder, har ført til svekkede sosiale bånd. Det har skapt stress og økt konfliktnivået i flere lokalsamfunn. I Begumpu, en av landsbyene vi jobber i Nepal, forteller lokalbefolkningen om hvordan pandemien har rammet:

«Under andre kriser kom folk og ga oss nødhjelp. Det var nødhjelp for jordskjelv og flom, men for covid-19 kom det ingen. Folk var redde for hverandre. Selv om det var smerte under jordskjelvet, så hadde vi hverandres selskap. Vi kunne snakke med folk. Familie og slektninger kom og besøkte oss men ikke denne gangen.»

I Somalia fortalte lokalsamfunn at det at folk ikke har turt å hjelpe hverandre slik de pleier, med såkorn, mat og penger — har vært en viktig årsak til sult og nød det siste året.

Koronapandemiens effekt på folks helse blir også nevnt, men bekymringen for dette overskygges i stor grad av bekymringer rundt økonomi og mangel på sosiale støttesystemer.

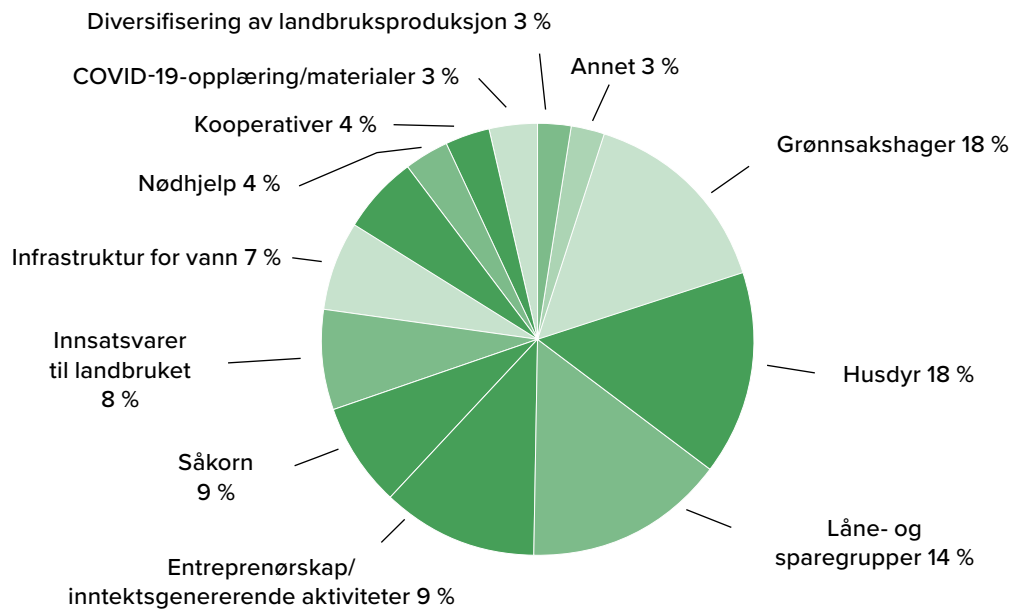
Strategier for å møte krisene

2020 ble et år med mange kriser for svært mange av våre målgrupper. Lokalbefolkningen har derfor utviklet en rekke ulike strategier for å håndtere dette. Det å ta opp kreditt, både i form av penger og varer, har vært den viktigste. Det er bekymringsverdig og kan få uheldige langsiktige konsekvenser for mennesker som allerede lever i fattigdom. Dette er noe vi i Utviklingsfondet kommer til å følge nøye med på i tiden framover, og det vil høyst sannsynlig påvirke våre programmer i årene som kommer.

Folk har også jobbet hardere, enten med det arbeidet de allerede gjør eller med å finne nye inntektskilder.

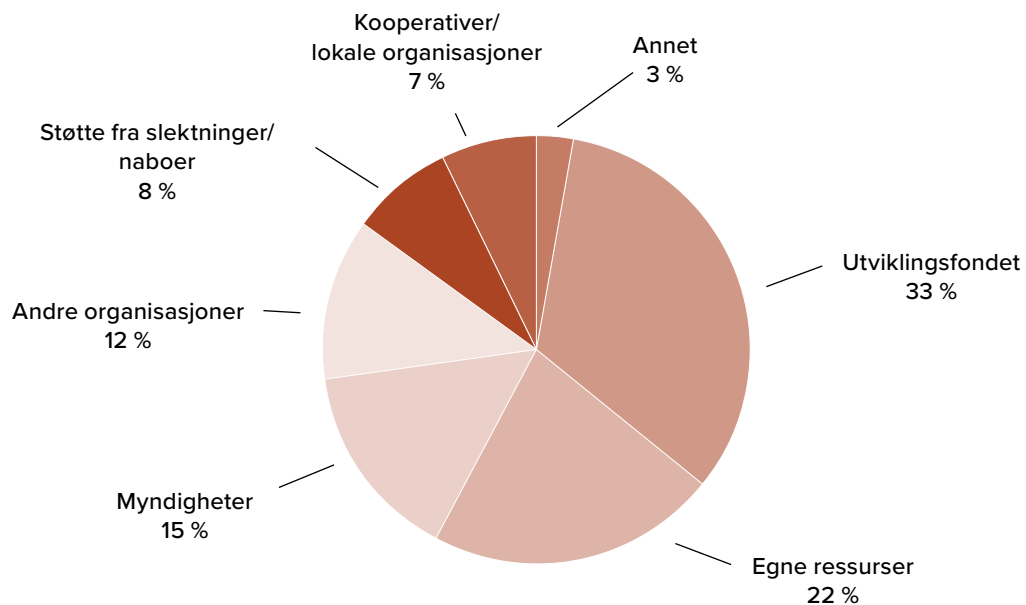
Utviklingsfondes bidrag til husholdningers strategier

etter relativ viktighet

Husholdningers kilder til ressurser for å møte kriser

etter relativ viktighet

Lokalsamfunn i Somalia deler sine erfaringer

De har vært innovative og resjonert ressursene de har så godt som mulig. Folk har stått opp tidligere, solgt vedkubber, ting de har laget og prøvd å skaffe seg nye strøjobber. Dessverre måtte noen også se seg nødt til å sende barn og unge ut, for å jobbe hos slektninger og andre bekjente.

Naboer og slektninger har i noen grad hjulpet hverandre, men i mindre grad enn ellers på grunn av frykt for smitte.

Varemangelen, skapt av koronapandemien, har ført til at folk i større grad har brukt lokale produkter som tradisjonell medisin. Folk har også redusert matinntaket. Noen har gått ned fra tre til to måltider per dag. Slik har Utviklingsfondet bidratt

Lokalsamfunnene vi har jobbet i forteller oss at Utviklingsfondet, gjennom samarbeidsavtalen med Norad, har styrket en lang rekke av deres strategier for å møte krisene de har møtt i 2020. Det aller viktigste har vært støtten de har fått for å utvikle egen matproduksjon. Eksempler er støtte til grønnsakshager, husdyr, dyrehelse (som for eksempel vaksinering), innkjøp av såkorn og andre innsatsvarer samt bygging av vanningsystemer.

I 2020 støttet Utviklingsfondet 61.506 husholdninger for å bedre jordbruksproduksjonen og 16.754 husholdninger fikk støtte til å styrke sitt husdyrhold. Videre benyttet 2077 personer seg av såkorn fra frøbanker, 163 vannkilder ble konstruert/rehabilitert, 14.535 husholdninger fikk tilgang til vannings-systemer og 49.587 fikk opplæring i diversifisering av matproduksjon. 49.587 personer melder om at de bruker opplæringen de har fått i klimatilpasset landbruk. Fra 2017–2020 har også hele 206 ulike landsbyer etablert planer for, og gjennomført, lokale tiltak for klimatilpasning.

Et av lokalsamfunnene i Etiopia fortalte oss at tilgang til vaksiner til husdyr var det viktigste de fikk støtte til. Sykdom blant husdyr var et stort problem som førte til tap av bestander, og vaksiner bedret situasjonen. En av deltakerne uttaler: «Vi trenger å takke Utviklingsfondet, fordi hvis vi ikke hadde fått tak i vaksinene på det tidspunktet vi gjorde, så kunne det verste ha

skjedd. Lokalsamfunnet vårt kunne mistet enda flere husdyr og konsekvensen ville vært at folk ikke hadde hatt nok mat».

Utviklingsfondets støtte og utvikling av låne- og sparegrupper, har også vært av stor betydning for lokalsamfunn i 2020. Kooperativer fikk da muligheten til å tilby innsatsvarer til landbruket og husdyr på kreditt. I stedet for å betale ågerrenter hos private utlånere, har de kunnet ta lån til lavere renter i sine egne sparegrupper. Hvis husdyr har dødd eller såkorn blitt ødelagt, har de hatt mulighet til å skaffe nye gjennom gode kredittordninger.

Takket være Utviklingsfondets støtte ble 35616 husholdninger medlem av spare- og kreditt organisasjoner i 2020, og 3725 småbedrifter ble etablert.

Viktigheten av disse tiltakene for husholdningene ser man i det røde diagrammet på side 12. Lokalsamfunnene rapporterte at Utviklingsfondets støtte har utgjort den viktigste ressursen for å møte kriser i 2020. I tillegg har de brukt egne ressurser, fått bistand fra myndigheter noen har også fått fra andre bistandsorganisasjoner, fra slektninger/naboer samt fra kooperativer og lokale organisasjoner.

Lokalsamfunnene vi jobber i står nå i en ekstremt vanskelig situasjon. Etter å ha tappet sine egne ressurser for å møte alle krisene de har opplevd i 2020, sitter de med økt gjeldsbyrde. En gruppe kvinner i Afar i Etiopia har følgende beskjed til Utviklingsfondet:

«2020 var et dårlig år som ga oss kompliserte utfordringer. Covid-19, gresshoppesvermer og konflikt har gjort at lokalsamfunnet har mistet ressursene vi hadde. Det har ført til usikker tilgang til mat og et mer ustabil liv. Fra årene 2021 og framover, har folk her behov for mer støtte til å bygge opp livene sine igjen fra alle disse krisene.»

Oppsummert har 2020 vært et tøft år for våre målgrupper. Krisene har stått i kø. De gode nyhetene er at vi ser tydelige og svært gode resultater fra vårt arbeid. Behovene vil være store også i årene som kommer.

Anette Kirkebo,
rådgiver resultatdokumentasjon

I september 2020 lanserte vi en banebrytende ny nettside, **www.dinklimaframtid.no**. Den gir en unik mulighet til å se hvordan matproduksjonen rammes av global oppvarming der du bor.

Scann koden med din mobiltelefon for
å komme til www.dinklimaframtid.no.

På nettsiden kan man taste inn postnummeret sitt, og få opp en fylkesside med informasjon om hvordan klimaframtiden ser ut med ulike scenarioer for global oppvarming. Både dagens situasjon, framskrivninger for 2–4 graders temperaturøkning og over 4 graders økning presenteres. Dermed kan man på en enkel og oversiktlig måte se hvilke konsekvenser klimaendringene vil få for norsk landbruk, og sammenligne med konsekvensene for et afrikansk land, nemlig Malawi.

Klimaendringene truer maten vår, og det får for lite oppmerksomhet. Det er bakgrunnen for at vi lagde denne nettsiden. Klimaendringene skjer her og nå, og det haster å gjøre noe. Det gjelder både her i Norge, men ikke minst i utviklingsland som Malawi. Det er småbøndene som står i frontlinjen for klimaendringene.

I Norge må vi gjøre landbruket i stand til å takle ekstremvær bedre. Hvis vi skal kunne gjøre nytte av en varmere og lengre vekstsesong, forutsetter det endringer både i driftsmåter og hva vi produserer. For bønder i Malawi er situasjonen betydelig vanskeligere. Økt temperatur og mer ekstremvær får katastrofale følger for fattige mennesker som er avhengige av å produsere sin egen mat. Forskjellene mellom Norge og Malawi er store, men kanskje har vi mer å lære av hverandre enn hva en først skulle tro?

Samler den beste tilgjengelige kunnskapen

På nettsiden har vi samlet det vi har funnet av tilgjengelig informasjon per i dag og presentert det på en lettfattelig måte. Vi har pløyd oss gjennom utallige forskningsrapporter og har gjort grundig research. Alle kildene vi har brukt presenteres også på siden, så man kan finne masse materiale å dypdykke i hvis man ønsker. Dette arbeidet presenterer den beste tilgjengelige kunnskapen på feltet, og gir publikum en unik mulighet til å forstå bedre hvordan klimaframtid ser ut.

Konkrete løsninger fra nord og fra sør

DinKlimaframtid.no presenterer også intervjuer med bønder som er i gang med klimatilpasning på sin gård, både i Norge og i Malawi. Det finnes allerede en rekke gode løsninger for klimatilpasning og disse vil vi gjerne få fram.

En av bøndene som er intervjuet på siden er Einar Kiserud, som driver en melkegård i Spydeberg i Østfold. Han ble hardt rammet av tørken i 2018, og reiste etterpå til Malawi for å lære mer om klimaendringer og klimatilpasning. Der møtte han Esther og Collings, som driver en liten gård nord i landet. Det ble en øyeåpnende reise som resulterte i dokumentarfilmen Uår. Den sterke dokumentarfilmen ble vist på NRK i september 2019 og er fortsatt tilgjengelig på NRKs nett-tv.

Vi var helt uforberedt, forteller Einar. Man har jo hørt at været skal bli villere, våtere og varmere, ikke tørrere. Vi har ikke noe vanningsanlegg på gården vår. Det har ikke vært behov for det. Og på de gårdene i området hvor det tidligere var vanningsanlegg, har anleggene ikke vært i drift på flere tiår.

Han fortsetter:

– Det var en vanskelig tid. Jeg tenkte mange ganger at jeg hadde lyst til å slutte som bonde. Selv om det er anslått mer regn i fremtiden, er det også anslått at ytterpunktene vil bli mer ekstreme. Så når en tørkesommer først kommer, så vil økte temperaturer generelt bety at den blir mer ekstrem.

Einar forteller videre om strategiene han har valgt for å tilpasse seg klimaendringene, og for å spre risikoen dersom et klimasjokk som tørke skulle inntreffe igjen.

– Det viktigste jeg tror at Esther, Collings og jeg kan formidle, er at klimaendringene gjør det vanskeligere å produsere mat. Mat trenger alle folk i hele verden. Derfor må vi gjøre noe med det. Det er ikke vanskeligere enn det, avslutter Einar.

*Siri O. Kvalø,
senior kommunikasjonsrådgiver*

Utviklingsinvestor – bli med på reisen!

2020 var vårt første hele år med det ferske giverkonsept Utviklingsinvestor. Kvartalsvis har vi rapportert på framgangen i utvalgte prosjekter i hvert land vi er tilstede i. Våre utviklingsinvestorer har fått følge investeringer i blant annet en treskemaskin i Somalia, kvinnegrupper i Etiopia og vanntanker til kaffebønder i Guatemala, fra start til slutt.

Stolte småbønder som Thandiwe Nkhoma fra Malawi er blant de vi jobber med.

Dette første året har bydd på både muligheter og utfordringer, men mest av alt vekst. Vekst i nye givere, midler til arbeidet vårt, og i synergier og samarbeid innad i organisasjonen. Vi har blitt mer synlige, kanskje har du til og med møtt oss på gata? I 2020 begynte vi nemlig rekruttering av utviklingsinvestorer i Oslos gater.

Vi har lovet å være transparente med våre utviklingsinvestorer, også når ting ikke går som planlagt. En pandemi hadde vi ikke regnet med, men det skulle vise seg å bli en god mulighet for oss til å vise nettopp dette. Utviklingsinvestorene våre har fulgt arbeidet i felt gjennom nedstengninger, lockdown og ekstraordinære tiltak. De har fått erfare at utviklingsarbeid, særlig i krise, sjelden er ukomplisert, men helt avgjørende.

Takk for at du støtter oss!

Utviklingsfondet er helt avhengig av gode støttepillere for å nå ut til enkeltmennesker. Sult og fattigdom kan virke fjernt fra vår hverdag i Norge. Et eksempel fra Guatemala viser hvor viktig det er å investere i mennesker og hvor avhengige vi i Norge er av matproduksjon i andre land. Her jobber Utviklingsfondet blant annet med kaffeprodusenten Josefa Eveliq Hernández. Hun er den første kvinnen i sitt lokalmiljø som leder eget kaffekooperativ. De jobber blant annet for å bedre økonomien, rettighetene og kaffekvaliteten for småbøndene i Los Cuchumatanes. I 2019 var Josefa med som en del av en delegasjon som ble invitert til Norge og Kjeldsberg Kaffebrenneri, som følge av Utviklingsfondets arbeid.

– Det er første gang jeg er utenfor Guatemala, og det gir mye inntrykk å være i Norge på besøk hos et sertifisert kaffebrenneri. Det er gøy at de viser interesse for vår kaffe, sa Josefa Hernández den gang.

Sertifisering hadde mye å si for Josefa og kooperativet hennes, slik at de blant annet kunne investere i flere planter som er mer rustet for klimaendringer. De ville også få flere muligheter, som å kunne selge direkte til kjøpere i Norge.

I 2020 ble det en realitet da Kjeldsberg Kaffe kjøpte et større kvanta fra dette kaffekooperativet for distribusjon gjennom Rema 1000 butikker over hele Norge som en del av sin sesongbaserte kaffe fra Guatemala. I samarbeid med Utviklingsfondet kunne man altså høsten 2020 finne kaffe fra dette kooperativet i butikkhyllene her hjemme.

Bærekraftig utvikling, solidaritet og markedstilgang i praksis!

Flere investerer i gode løsninger

Hvert år får Utviklingsfondet betydelige beløp fra bedrifter og organisasjoner som ønsker å gjøre en forskjell. Vi er stolte av at flere ønsker å inngå partnerskap med Utviklingsfondet - både økonomiske og faglige samarbeid. En stor takk rettes til våre hovedsamarbeidspartnere Fred Olsen Social Engagement Group – på vegne av Bon Heur ASA og Grotmol Solutions, samt våre nære partnere i organisasjonene Senterpartiet, Norges Bondelag, Norges Bygdekvinnelag og Norges Bygdeungdomslag. Også mindre bedrifter og organisasjoner støtter oss, og vi vil neste år fokusere på å utvikle konsepter som gjør at flere bedrifter kan synliggjøre at man ønsker å investere i verdens beste fondsinvestering.

Josefa er stolt av å være kaffeprodusent.

Kvalitetskaffe fra Utviklingsfondets partnere i Guatemala klare for det norske kaffemarkedet!

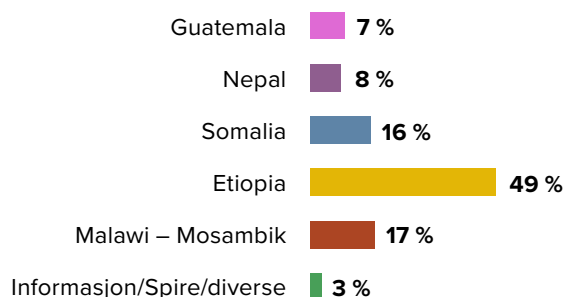
Utviklingsfondet med ambisiøs vekststrategi

I 2020 har marked- og kommunikasjonsavdelingen hatt stort fokus på å bygge systemer for framtidig vekst, samt synliggjøre arbeidet med klimatilpasning og matsikkerhet. Særlig viktig er arbeidet vårt i en verden hvor matsikkerhet trues av en pandemi. For å skape mer engasjement rundt våre saker er vi fortsatt avhengig av spredning og synlighet i samfunnsdebatten. Lik og del budskapet vårt i sosiale media og bli gjerne med når vi arrangerer webinar eller seminar. Sammen gjør vi en stor forskjell, vi bekjemper sult og endrer liv!

*Ann Askim,
leder for marked og kommunikasjon*

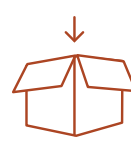

Hit går pengene

3 %

Administra-
sjon

3 %

Innsamling
og kommu-
nikasjon

94 %

Programmer

Aktivitetsregnskap

Regnskap per 31.12.2020

per 31.12.2019

Anskaffede midler

Tilskudd

i) Offentlige tilskudd	105 344 818	110 547 938
ii) Andre tilskudd i Norge	0	5 561 458
iii) Internasjonale donorer	11 509 361	12 711 609
	6 502 880	7 841 072
Innsamlede midler, gaver mv	29 609	60 226
Finans og investeringsinntekter	123 386 668	136 722 303
<u>Sum inntekter</u>		

Forbrukte midler

Kostnader til anskaffelse av midler:

Kostnader til innsamlings	2 709 532	3 428 099
Andre kostnader til anskaffelse av midler	923 211	1 502 863
Kostnader til kommunikasjon	0	951 138
<u>Sum kostnader til anskaffelse av midler</u>	3 632 743	5 882 100

Kostnader til aktiviteter som oppfyller formålet:

Malawi – Mosambik landprogram	19 179 214	21 959 521
Etiopia landprogram	56 114 557	64 763 364
Somalia landprogram	18 402 834	20 350 045
Nepal landprogram	9 206 626	9 845 999
Guatemala landprogram	7 938 452	7 897 540
Evaluerings & risikoredusksjon	298 300	398 137
Informasjon	2 927 509	2 269 225
Spire	458 093	514 324

<u>Sum kostnader aktiviteter som oppfyller formålet</u>	114 525 585	127 998 154
---	-------------	-------------

Administrasjonskostnader

3 449 436	3 961 412
-----------	-----------

<u>Sum forbrukte midler</u>	121 607 764	137 841 667
<u>Årets aktivitetsresultat</u>	1 778 905	-1 119 364

Til/fra formålkapital med eksterne restriksjoner	64 363	(64 363)
Til/fra formålkapital med selvpålagte restriksjoner	-959 590	700 520
Årets resultat, til/fra annen formålkapital	-883 678	483 207
<u>Sum overføringer</u>	-1 778 905	1 119 364

Hilsen fra styreleder

Allerede før pandemien var tilpasning til klimaendringer og økt behov for mat en av vår tids største utfordringer. Nå ser vi barn miste dagens eneste gode måltid – skolemåltidet. På ny har voksende fattigdom økt antallet sultende og underernærte. Utviklingen forsterkes av konflikt, klima og pandemi.

Pandemien har skapt uro for matsikkerheten også i rike land. Tilløp til hamstring viser at kun svakt begrunnet frykt for svikt i matforsyningen, gjør folk urolige. Man innser at rikdom ikke beskytter mot sult dersom maten uteblir fra markedet. Flere rike land har endret politikk og legger mer vekt på selvforsyning av mat.

Utviklingsfondets nye strategi bygger på behovet for forsterket innsats for å utrydde sult og fattigdom innen 2030. Våre mål legger vekt på helheten. Vi skal bidra til bedret matsikkerhet og ernæring, høyere og mer varierte inntekter, og styrkede sivilsamfunns-organisasjoner på landsbygda.

Nå går utviklingen går i feil retning. Utviklingsfondet skal det neste tiåret bidra til å snu utviklingen. Vår ambisjon er å doble resultatene av arbeidet innen 2030.

Utvikling av arbeidsmetoder, ny kunnskap og samarbeid er en nøkkel til å nå strategiens vekstmål. Men økte ambisjoner krever også finansiering. Styrets strategi legger derfor stor vekt på å styrke Utviklingsfondets økonomiske soliditet, herunder vesentlig økt innsats for innsamling av midler.

Gjennom seks år som styreleder i Utviklingsfondet har jeg sett en organisasjon i vekst og utvikling. Styret, ansatte og partnere har arbeidet målrettet for å gjøre Utviklingsfondet til en mer robust bistandsorganisasjon. Vi har lagt vekt på at alle ansatte, både i Norge og på landkontorene, skal være likeverdige spillere på det samme laget. Under pandemien har en velfungerende organisasjon og digital samhandling bidratt til god gjennomføring av prosjektene.

Til tross for utfordringene i 2020, maktet organisasjonen å nå målet om et positivt økonomisk resultat for første gang på seks år. Det gjør at organisasjonen kan bygge opp sine reserver og står sterkere i usikre tider

Takk for at dere er med på verdens viktigste arbeid, å utrydde sult og fattigdom. På veiene mot å oppnå bærekraftsmålene møter vi krevende utfordringer, men vi vet at Utviklingsfondets arbeid hvert eneste år forbedrer livet til tusener av fattige og sultende familier på landsbygda i sør. Vi håper både gamle og nye støttespillere vil være med å gjøre mer av dette i årene framover.

*Arne Bardalen,
styreleder i Utviklingsfondet*

Utviklingsfondet

Bekjemper sult og fattigdom

I våre fond er det du
som investerer og
fattige bønder som
får avkastningen.

Bli utviklingsinvestor idag på
utviklingsinvestor.no